

Millioner Rigsdaler af Reservecensur. Beholdning, hvilket altsaa var mig et Vidnesbyrd om, at min Frygt i denne Henseende ingenlunde var enestaaende hos mig, men at den deltes netop af de Medlemmer her i Thinget, som havde størst Interesse for de finansielle Sager og størst Indsigt i dem. Under Forhandlingernes videre Forløb viste det sig imidlertid, at disse ærede Medlemmer ikke alene opgave deres Betænkneligheder herved, men endog saa gik videre, saa at Resultatet blev, at der her i dette Thing blev paa Finansloven indvoteret en Sum af 4 Millioner, som skulde realiseres af Reservecensurens Midler. Den ærede Ordfører for Forespørgerne (Bojsen) sagde nylig i Forbigaaende, at Sagen var den, at Finansministeren havde begjært en Indkomstskat til at bygge Jernbaner for, og at det var dette, der havde været afgørende for Indkomstskattens Skæbne. Jeg skal hertil gøre to Bemærkninger, for det Første, at denne Sag ingenlunde af Finansministeren blev fremsat i den Form, som det ærede Medlem sagde, men at det tværtimod blev fremsat af mig som slet ikke bevende specielt paa Jernbaneprojektet, men derimod som overhovedet bevirket ved vor finansielle Udbalance, at vi burde have en Indkomstskat. Og dernæst skal jeg bemærke, at det ærede Medlem selv støttede mig i denne Betragtning, idet han netop den Gang udviklede, at det virkelig var rigtigt at tænke paa en saadan Skat netop for nogenlunde at kunne tilvejebringe en fyldestgørende finansiell Status, og navnlig for at kunne gøre de Afbetalinger, som agtedes gjorde paa Statsgjælden. At det ærede Medlem desuagtet stemte derimod, havde jo, som han vil erindre, en ganske anden Grund. Sagen var altsaa den, at vi den Gang stode saaledes, at dette Thing ansaa det for ubetænkeligt at realisere det nævnte Beløb af Reservecensur, og at jeg ansaa det for betænkeligt. Nu mener jeg, at jeg ikke kunde give dette Thing et stærkere Vidnesbyrd om, hvor fast og dyb min Overbevisning var, end det, jeg gav ved at andrage paa min Dimission. Derved har jeg, efter min Anskuelse i alt Fald, vist, at det var min oprigtige Mening. Men, mine Herrer! nu kommer jeg dertil, at paa det Tidspunkt, da jeg gjorde dette, kunde jeg endnu kun høist ufuldkomment overse Resultatet af det Finantsaar, hvor om Talen er. Det kunde man først gøre nogle Månedes senere, da Regnskabet blev afluttet. Der viste sig da et langt gunstigere Resultat, end vi paa nogen Maade havde kunnet vente, og dette er senere taget til i en Grad, som jeg nok tør sige, at ikke den dristigste Indbildningskraft skulde kunne have foreslået Nogen af os for 3 Aar siden. Derved ere Forholdene blevne forandrede. Jeg skal ikke lægge Vægt paa, at man har kunnet realisere et saa stort Beløb; thi dette har man slet ikke haft nødig, da Overflødet af Indtagterne ud over det Beregnede har været saa ualmindelig betyde-

ligt, at det ikke har været nødvendigt at gribe til den extraordinære Foranstaltning, som vi den Gang alle ansaa for at ville blive nødvendig, og da vi ere gaaede saaledes frem fra Aar til andet i disse sidste 3—4 Aar saavel med Hensyn til vor Formue som med Hensyn til vor Kassebeholdning, at vi endnu staa saaledes, at det ser underligt ud for os, at vi den Gang virkelig kunde tro, at der var nogen Vanskelighed ved i Løbet af et Par Aar at udrede disse smaa 3—4 Millioner til de vestjydske Jernbaner. Dem kunne vi tage af vor Kassebeholdning i Morgen uden at berede os nogen som helst Forlegenhed. Ja, vi have jo endog i disse Aars Forløb kunnet gøre Operationer af et ganske andet Omfang; vi udbetale kontant i Aar 10 Millioner paa vor udenlandske Gæld. Det er Altsammen Forhold, som der ikke har kunnet tænkes paa. Jeg kan forstikke de Herrer, at i al den Tid, jeg har været Finansminister, har jeg ikke kunnet ane, at der skulde kunne foreslaas Dem at stemme for en Udbetaling af det 5 pCts. engelske Laan, uagtet dette er en Operation, som ikke har været mig fremmed fra tidligere Dage; det har ikke kunnet falde mig ind, at det kunde lade sig gøre i den nærmeste Fremtid. Altsaa er det ganske særegne Omstændigheder, der ere komne frem. Naar De nu ville danne Dem en Anskuelse og sælde Dem over, hvorledes Ministrene høre sig ad den Gang, og ville være billige imod Dem, hvad jeg er overbevist om, at De ville, saa maa De ikke tage de Ting frem for Deres Blikke, som ere fæte siden, men sætte Dem tilbage i den daværende Tid. Naar De saa stræbe at holde Dem paa det samme Standpunkt som den Gang, lader os da se, om der ikke var al mulig Grund til at være noget forsigtig og indtage et tilbageholdende Standpunkt og saa vidt mulig sørge for, at der var de fornødne Resurser til at tilvejebringe de Udgifter, som man skulde binde sig til et Par Dage, før de skulde falde. Det er disse Betragtninger, som jeg tror at burde fremhæve i Sandhedens og Billighedens Interesse.

Clausager: Den høitærede Indenrigsminister udtalte, at naar Thinget i Samlingen 1870—71 forfaste et af Finantsubvalgets Mindretal stillet Forslag om en Bevilling af 300,000 Rd. i det følgende Finantsaar til Paabegyndelsen af Vestbanen, var det derved givet, at Thinget den Gang var enigt med Regjeringen i, at Paabegyndelsen ikke da burde finde Sted. Jeg tror imidlertid, at denne Forfæstelse var en ligefrem Følge af Regjeringens bestemte Udtalelse om, at Banerne meget godt vilde kunne blive færdige i de 2¼ Aar, nemlig fra 1ste April 1872 til Juli 1874; men havde den høitærede Regjering den Gang udtalt en Formodning om, at naar Lidskriften for Banernes Bygning indskrænktes fra 3 til 2 Aar, vilde Bygningen rimeligvis blive dyrere, var Regjeringen fremkommen med en Antydning derom, tror jeg